

Z delavske industrijske fronte od blizu in daleč

Predvajanje slike Sacco-Vanzetti-ja prepovedano.

Pariz, Francija. — Pariške mestne oblasti so prepovedale predvajanje delavske filmske slike, izdelane v Avstriji, ki prikazuje mučenštvo Saccia in Vanzetti-ja. Slika je povzeta iz življenja teh dveh delavskih mučnikov in prikazuje tragično in dramatično prizadevanje prominentnih oseb in svetovnega delavstva za njuno osvoboditev.

Težaki proti povijanju asfmenta.

Boston, Mass. — Tukajšnji organizirani težaki stavbene industrije so se na lokalni seji svoje unije uprli zvišanju mesečnega asfmenta od štiridesetih centov na dolar. To zvišanje je zagovarjala administracija, kateri načeljuje predsednik unije Joseph B. Moreschi. Člani so se temu uprli radi tega, ker je med njimi precej brezposelnosti in ker so unijski uradniki že sedaj preveč plačani. Predsednik prejema dvajset tisoč letne plače. Na sejo je bila pozvana policija radi velike rabuke, ki je izpraznila dvorano.

Pet dni dela v tednu.

New York, N. Y. — Delavci, ki delajo v Fairchild tovarni za aeroplane, so dobili petdnevni delavnik na teden.

Unija se zavzela za sorodnike ubitih članov.

New York, N. Y. — Lokalna unija tunelskih delavcev je vložila tožbo v svoti dvestotisoč dolarjev v interesu družin, ki so jih zapustili štirje pri delu ubiti podvodno-tunelski delavci. Nesrečo so povzročile alabe zračne naprave, ki so povzročile, da je delavec zalilo blato. Tožba je vložena proti podjetju, ki je po mnenju uradnikov unije zamerljivo varnostne naprave in radi tega zakrivilo nesrečo. Unija bo tudi delovala, da se obstoječi zakoni poostre in se s tem prepreči slične nesreče v bodoče.

Dober nasvet.

St. Louis, Mo. — Uradniki unije pekarskih delavcev so razposlali članstvu poziv, da ne izvoli za delegate za prihodnjo konvencijo takih članov, ki želijo iti na njo največ radi razvedrila. Le taki člani, ki znajo konstruktivno misliti in delati za organizacijo, pravi poziv, se naj izvolijo za delegate.

Čikaška federacija čaka odgovora.

Chicago, Ill. — Ramsay MacDonald, voditelj angleških socialistov in premijer angleške delavske vlade, še ni odgovoril, ako sprejme povabilo čikaške delavske federacije, da se udeleži njene slavnosti na delavski praznik prihodnje jeseni. John Fitzpatrick, predsednik federacije, je MacDonaldu objubil, da se po njegovi govor pred federacijo potom radiopostaj po celem svetu. MacDonald bi bil najodličnejši govornik federacije v teku njenega 48 letnega obstanka.

Mekarski trust nasedel.

Madison, Wis. — Sprejete zakona, ki postavlja vse takozvane "yellow dog" pogodbe za nelegalne, je zelo občutljivo zadel tudi mekarski trust. Ta trust je prisilil farmarje, da niso mogli odajati mleka zadržnim mlekarjam. V to jih je trust prisilil potem podpisati posebne "Yellow dog" pogodbe. Te vrste pogodbe je novi zakon odpravil in podjetniki ne bodo smeli več siliti delavcev, da se odrežejo pravici postati član strokovne organizacije, ali pa prodajati svoje produkte na odprtem trgu kot je bilo to slučaj prizadetih farmarjev v državi Wisconsin.

Poletna šola za delavke odprta.

Bryn Mawr, Pa. — Poletna šola za delavke se je otvorila v Bryn Mawr ženskem učilišču. Ta šola se nahaja v zelo idilicni okolici v bližini Philadelphije in v poletnem času nudi dvamesečni

tečaj delavkam, ki si žele izobrazbe. Izmed 110 prijavljenih študentk je 46 delavk, ki prihajajo iz raznih krajev in raznih industrij.

Ford plača 35 centov na dan.

Buenos Aires. — Sto in sto delavcev, ki so zaposleni na Henry Fordovi plantaži za pridelovanje sirovega kavčuka pri Boa Vista v Braziliji, prejema krasno plačo 35 centov na dan. Delajo po 80 ur na teden. Hrana in stanovanje so mizerna. Tako poročajo socialistični dnevnik "La Vanguardia."

Dne 18. januarja so delavci zastavkali in tristo jih je odkorakalo v mesto Santarem, da predložijo vladnim oblastem peticijo o njih položaju. Stavkarji so bili zavrnjeni in poslani nazaj na delo pod nadzorstvom policije. Vest o stavki je bila zatrta. Delavce sedaj straži policija, ki je oborožena s strojnimi in vojaškimi puškami. Blaženo kraljestvo Henry Ford!

MacDonald povabljen na častni banket.

Washington, D. C. — William Green, predsednik Ameriške delavske federacije, je povabil Ramsay MacDonalda, ministrskega predsednika angleške delavske vlade, na častni banket, ki mu ga namerava privediti federacija za časa njegovega obiska predsednika Hooverja. Kdaj MacDonald pride v Ameriko, se še ne ve; gotovo pa ne v bližnji bodočnosti.

Uradniki federacije mogoče sugerirajo MacDonaldu, da razloži v svojem govoru na tem banketu svoj politični in ekonomski program v slučaju, da sprejme to povabilo.

Tapetni delavci spremenili ime.

St. Louis, Mo. — Konvencija organiziranih tapetnih delavcev je na svoji konvenciji, ki se je zaključila v tem mestu, sklenila, da da novo ime organizaciji. Za predsednika je bil ponovno izvoljen William Kohn, ki je bil nekdanji zelo aktiven v Farmer Labor stranki. Organizatorična kampanja se podvoji, posebno med ženskami te industrije.

Starostna zavarovalnina v Kanadi.

Edmont, Alberta. — S prvim avgustom prične provinca Alberta, Kanada, izplačevati starostno zavarovalnino v smislu sprejetega zakona. Do starostne zavarovalnine so opravilce te tiste osebe, katerih letni dohodki ne znašajo več kot \$365, ki so stari 70 ali več let, ki živijo v Kanadi dvajset let in v provinci Alberta pet let.

Slične starostnozavarovalne zakone so sprejele tudi province British Columbia, Saskatchewan, Manitoba in Ontario. Pri izplačevanju starostne zavarovalnine nosi del stroškov tudi centralna vlada Kanade. V legislaturah vseh teh provinc imajo delavci svoje zastopnike kakor tudi v kanadskem parlamentu.

Družinska tragedija.

Danville, Ill., 27. jun. — Marion F. Elder, 69 let star farmar, je včeraj oddal tri krogle iz revolverja na svojo ženo, ki je ležala bolna v postelji, in si potem še sebi pognal kroglo v glavo. Farmar je bil na mestu mrtev, njegova žena pa je bila odpeljana v bolnico in bo najbrž podlegla poškodbam.

Kot vzrok tragedije navajajo bolezen in obupni položaj farmarja, ki je zabredel v dolgove.

Voda zajela 50 japonskih rudarjev.

Nagasaki, 27. jun. — Valed velikih deževnih nalivov je voda vdrla v rudnik Masushima in zajela 50 rudarjev. Rešilno moštvo je bilo na delu vso noč z vodnimi sesalkami in proti jutru se mu je posrečilo rešiti par rudarjev iz poplavljenega rudnika.

Nova organizacija profesionalnih patriotov

V opešji državi se organizirajo proti delavcem.

Elizabethton, Tenn. — Tukajšnji profesionalni patriotje, sestoji iz ortodoksnih businessmenov, so sklenili organizirati posebno organizacijo in ji dani patriotično ime. Namen te organizacije je, po izjavi izdane deklaracije, "prezervacija miru v občini in boljše upoštevanje "law and order." Prevedeno v jezik, ki ga vsak lahko razume, bo naloga te organizacije pobijati razredno zavedeno sentiment, ki se je pričel širiti med tukajšnje delavstvo, odkar so pričeli misliti, da so tudi oni upravičeni do boljšega življenja.

Kljub temu, da so se pred časom delavci vrnili na delo v rajonske tovarne na podlagi kompromisne pogodbe, vlada med njimi še močan stavkarški duh. Naloga te patriotične organizacije bo stati na straži in gledati, da se to nekdanje mirno mesto preveč ne okuži z radikalnimi idejami.

To organizacijo, ki jo tvori 69 profesionalcev in businessmenov, nazivajo delavci "del ugrabljivega genga". To namreč radi ugrabljenja dveh unijških organizatorjev po profesionalnih patriotih, Hoffmana in Gradyja, katerima so zagrozili s smrtjo, ako se še pokažeta v mestu. Ker pa te grožnje niso izvršili kljub temu, da sta se oba vrnila med stavkarje, so sedaj videli potrebo se boljše organizirati in prihodnjati bolj odločno in previdno postopati proti delavskim agitatorjem.

Napad na unijškoga organizatorja

Unija za ameriške civilne svobodščine obljubila stavkarjem legalno pomoč.

Hackettstown, Pa. — Carl Holderman, organizator unije pletenarskih delavcev, je bil napaden in zelo premikasten po dveh pobojnikih, ko se je vračal s konference za dosego sporazuma med stavkarji in lastnikom podjetja, Otto Schubertom. Pobojnika sta profesionalna delavska špijonaža in sta znana u službenca Railway Audit and Inspection Bureau, stavkolomne agencije.

Carl Holderman je organiziral pletenarske delavce zaposlene pri Hackettstown Hosiers kompaniji. Prišlo je do stavek, katero je provociral lastnik, ker je odpustil več v uniji aktivnih delavcev. Lastniku grede na roke mestne oblasti s tem, da delajo delavcem razne zapreke. Unija za civilne svobodščine je obljubila stavkarjem legalno pomoč in unije iz okolice pošljejo pomoč stavkarjem pri piketiranju.

Centralna unija proti mestnim inženirjem.

New York, N. Y. — Tukajšnja centralna unija je zavzela zelo čudno stališče napram delavski organizaciji, ko ni hotela moralno podpreti tri sto mestnih inženirjev, ki jih je postavil na cesto mestni komisar za transportacijo. Inženirji so organizirani v uniji tehničnih uslužbenec in trdijo, da so izgubili delo, oziroma so izprti, iz političnih vzrokov. Stališče centralne unije, katero kontrolirajo tamnitski politiki, je, da je bil Delaney, ki je inženirje vrgel na cesto, nekdanji predsednik lokalne organizacije tipografske unije in radi tega ne more nastopiti proti njemu. Na drugi strani pa niso bili inženirji sprejeti v centralno unijo in radi tega jim ne more dati nobene pomoči. To je uniozizm par excellence.

Sandino našel pribežališče.

Mexico City, 27. jun. — Državni department za zunanje zadeve sporoča, da se bo Augustino Sandino, bivši vodja uporov v Nikaragvi, nastanil v mestecu Merida, država Yucatan.

OBŠIRNA KAMPANJA NA JUGU JE ZACRTANA

Unija tekstilnih delavcev namerava organizirati tekstilne delavce na jugu. Načrt za financiranje kampanje.

Philadelphia, Pa. — Unija tekstilnih delavcev si je zamislila obširen program za organiziranje tekstilnih delavcev južnih držav. V ta namen in v svrhu financiranja kampanje je izdala štito podobne spake, ki se bodo prodajali uniozistom in drugim osebam po 25 centov vsak. Na znaku je udrti prednik vola, simbol, s katerim je Gandhi o svoji indijski ljudstvo za program neodvisnosti velike Indije.

S tem simbolom, ki ga je sugerirala Edith Christensen od ženske strokovne lige, namerava unija osvoboditi tekstilne delavce južnih držav, kateri so brez dvoma najbolj iskoriščani del ameriškega delavstva. Njih povprečna tedenska plača znaša okrog dvanajst dolarjev za 60 ur dela na teden, ki je na jugu še v splošni veljavi.

Predsednik unije, Thomas F. McMahon, je rekel, ko je šel na ponovno turo v južne države, da se je v zadnjem času pojavil med tamkajšnjim delavstvom presenečeno veliki sentiment in prid organiziranja. Južni delavec, pravi McMahon, prihaja v unijo iz razloga, ker hoče biti organiziran.

Odkar so se pojavile prve stavek južnih tekstilnih delavcev meseca marca, ki predstavljajo delavski upor proti novemu inženirskemu in neverjetnemu iskoriščanju, ki je povsem slično iskoriščanju tekstilnega delavstva v Angliji pred sto leti, je v tem kratkem času tekstilna unija organizirala 60 lokalnih organizacij na solnčnem jugu.

Ob tej priliki je McMahon izrekel sledeče pomenljive besede: "Organiziranje anglo-saških delavcev na jugu je svoje vrste križarska vojna za izboljšanje človeštva in je največjega socialnega pomena. Nobena druga belokožna skupina ljudi v Ameriki ni toliko trpela, bila iskoriščana in zametavana kot južni belopoltniki (southern whites, ki pomeni tiste ljudi, ki so dolga desetletja živitarili v hribovih in ki sedaj tvorijo armado tekstilnih sužnjev). Vsa, ki se zanima za socialen napredek Amerike, mora postati del te kampanje za organiziranje Juga. Čas je zrel in ura je tukaj."

Tobačne stavkarice se dobro drž.

New Brunswick, N. J. — Delavke pri General Cigar kompaniji, ki so šle na stavko pred tremi tedni, pogumno vztrajajo na stavkovni straži. Ta stavka je za mlada dekleta povsem nekaj novega, ker to je njih prvi spopad z delodajalci.

Stavka se je izvršila povsem spontano in več kot tisoč deklet je zapustilo tovarno, ko je kompanija naznanila znižanje mezd. Ob pričetu stavke so bile delavke neorganizirane in brez vodstva. Na stavki vztraja nad 700 delavk, katerim pomagajo unijški organizatorji.

Delovne razmere pri ti kompaniji so zelo slabe: delavke so bile prisiljene čistiti stroje po končanju delavnika, ne da bi bile plačane za to. Ljudski sentiment je na strani stavkarice, ne pa lokalni časopis, kateri je v službi kompanije.

Deček priznal umor.

Pine Bluff, Ark., 27. jun. — Štirinajstletni Otis Hankins je včeraj na zaslišanju priznal, da je ustrelil svojega očeta v prepiru, ki je nastal med njima. Proti fantu je bila sedaj vložena obtožba umora prve vrste.

Senator Frazier pomaga Mooneyju in Billingsu

Zanimiv apel lista za osvoboditev dveh delavcev.

Washington, D. C. — Med naprednejše senatorje, ki se zanimajo za osvoboditev Tom Mooneyja in Warren K. Billingsa, spada tudi sen. Frazier iz North Dakote. V kongresni zapisnik je dal zanesti uvodni članek lista Bowbells Tribune, v katerem urednik urgira čitatelje in ameriške državljane, da se zavzemajo za osvoboditev Mooneyja in Billingsa. Urednik med drugim pravi:

"Povest kot je Mooneyja in Billingsa, ako bi bila pisana v obliki novele, bi se videla vsem čitateljem preveč fantastična — da se take stvari ne morejo dogajati v Ameriki, v deželi svobode, v deželi, kjer imajo tudi tlačeni priliko in kjer se krivice ne tolerira. Kljub temu je že dolgo znano, da sta bila ta dva človeka obsojena po krivem, in ako bi ne bil predsednik Wilson posegel v zadevo meseca novembra 1917, bi bil eden izmed teh mož gotovo obesen.

"Stvari, ki se intimo ne tičejo ljudi, se jih najrajši izognemo. Ali ta zadeva, ki je polna krivice, se tiče intimo vsakega ameriškega državljanca. Naš ugled kot civilizirani narod se tiče nas vseh; noben civiliziran narod ne bo dopustil tistih ljudi v zaporu, katerih nedolžnost jim je bila dokazana. Sedite za mizo in napišite pismo na gubernerja Younga, Sacramento, Cal., in ga urgirajte, da takoj izbršče nadaljevanje stigme krivice s ugodnega imena Californije. Ispustite Mooneyja in Billingsa na svobodo!"

Stališče zahteva visoko ograjo.

Washington, D. C. — Zastopnik steklarke industrije James Maloney in zastopnik organizacije steklarških delavcev M. J. Gillooley sta šla s roko v roki pred tarifni odbor. Pred odborom sta zagovarjala stališče, da se mora carinska tarifa veliko povišati na vse steklene produkte, ki jih država uvozi, ker drugače bo steklarstvo industrijo vzel vrag.

Spraševanje teh dveh in drugih lobistov, ki so prišli pred odbor v interesu podjetnikov te industrije, je pokazalo, da nekateri ameriški produkti nimajo nikake kompeticije od strani tujega stekla in da so gotova podjetja zelo obogatela, odkar je uvedena strojna produkcija.

Novo stališče tipografskih delavcev.

Indianapolis, Ind. — Nove iznajdbe in izpopolnjevanje strojev v ameriški industriji, ki groze z vedno večjo brezposelnostjo, je nemogoče preprečiti. Možni iznajdateljevi se ne ozirajo na socialne posledice njih dela.

Edina odpomoč proti brezposelnosti, ki postaja vedno bolj akutna za vsakega delavca radi instaliranja novih in boljših strojev, je skrajšanje delavnika. To stališče je zavzela tipografska unija in s tem se pridružila organizaciji lokomotivnih inženirjev za skrajšanje delavnika.

Strelna udarila v praško zbornico.

Berlin, 27. jun. — Nenavaden dogodek se je pripetil včeraj, ko je strelna udarila v poslopje pruskega parlamenta. Svetla nit ognja je šinila nad sedežem zborničnega predsednika in takoj je bilo konec govorničenja. Poslanci so v paniki bežali iz zbornice. Druge nesreče ni bilo.

Kdo plača milico?

Greenville, S. C. — Tukajšnji tekstilni stavkarji so sklenili poslati deputacijo do gubernerja Richardsa radi milice, ki je bila poslana v stavkovno okrožje, da protektira skebe. Vojski stražijo tovarno, ki skuša obratovati s stavkocizmi. Namen deputacije je, da poizve, kdo plača milico, podjetniki ali država.

PAKT KELLOGGA STOODSTOTNO VELJAVEN

Japonska je po dolgem pričakovanju ratificirala zadnja.

Tokio, 27. jun. — Japonski vladni svet je včeraj ratificiral Kelloggovo protivojno pogodbo, ki je s temi stopila v veljavo. Japonska je bila zadnja, ki je odobrila pakt. Na njo so še čakali. Pakt, ki je bil podpisan v Parizu pred desetimi meseci, določa, da ga morajo vse one dežele, ki ga podpisajo, tudi ratificirati, predno postane veljaven za vse stranke, originalne in druge, ki ga podpisajo. Sovjetska Rusija je bila prva, ki ga je odobrila, toda sovjeti niso med obveznimi podpisanci.

Da je Japonska zavlačevala ratifikacijo deset mesecev, je krivo besedilo pogodbe, ki določa, da se ratifikacija izvrši "v imenu ljudstva" pridruženih dežel. Japonski vladni krogi so bili proti tem besedam, češ, da japonski cesar je edini, ki lahko sklepá pogodbe in japonsko ljudstvo nima pri tem nič opraviti. Preprič med japonskimi strankami radi teh besed je bil tako oster, da je parkrat prišlo celo do kabinetske krize. Končno so se pomirili s tem, da je vladni svet izjavil, da fraza "v imenu ljudstva" pomeni na Japonskem "zaradi ljudstva"—in tako je bila rešena čast mikada.

Mehiška vlada izroča cerkve hierarhiji

Registracija duhovnov se vrši brez ovir; samo domačini se smejo registrirati.

Mexico City, 27. jun. — Tajnik za notranje zadeve je včeraj izročil episkopatu rimskokatoliške hierarhije dvanajst večjih cerkva v Mehikem mestu za obnovo redne verske službe. Izročitev se je izvršila, ko so se vsi duhovni, ki imajo služiti v teh cerkvah, pravilno registrirali kot zahteva zakon. Tako bodo še te dni izročene vse glavne cerkve nazaj hierarhiji kakor hitro se registrirajo vsi duhovni, ki jih škofje prijavijo za službo.

Pri registraciji mora vsak duhoven pokazati svoj rojstni list, da je bil res rojen v Mehiki. Zakon določa, da samo domači, v Mehiki rojeni duhovni smejo služiti; vsi drugi so izključeni. Španski duhovni iz drugih dežel, ki so bili pred tremi leti izgnani, se ne smejo vrniti nazaj. Prav tako se ne smejo vrniti španske nune.

Navali suhaških agentov.

Memphis, Tenn., 27. jun. — Prohibični agentje so včeraj aretirali nad sedemdeset oseb in zaplenili veliko količino prepovedanih pijač. To je bil eden največjih navalov, ki so jih podvzeli prohibičniki v tem mestu v zadnjih dveh letih. Kršilec prohibicije grozi sedaj strogi Jonesov zakon, ki določa od pet do deset let ječe aretirancem.

Dva milijonarja v letalu sta se ubila.

Indianapolis, Ind. — James A. Perry, multimilijonar in sportnik, se je v sredo ubil, ko se je vadal v letanju na tukajšnjem letališču. Padel je s letalom vred iz višine sto čevljev.

Roosevelt Field, N. Y. — Francis Philips, multimilijonarjev 21-letni sin, se je v sredo ubil v letalu.

Deček utonil.

Moline, Ill., 27. jun. — Petnajsetletni Elmer Verner je včeraj utonil, ko je skušal preplavati reko in je na sredi poto omagal.

Priprave v Angliji za redukcijo mornaric

Delavska vlada dela načrte za konferenco. Podrobnosti bodo objavljene prihodnji tork.

London, 27. jun. — MacDonaldov kabinet zdaj zboruje dneвно. Seje bodo trajale do prihodnjega torka, ko bo v kraljevem govoru objavljen program nove vlade. V dnevnih razpravah je predvsem načrt za konferenco pomorskih veselil glede znižanja bojnih mornaric. Konferenca se najbrž vrši v Londonu enkrat v jeseni. Do tega časa bodo vsi preliminarni razgovori končani, če pojde vse tako gladko, kakor si je zamislil MacDonald.

Druga važna točka, s katero se bavi te dni delavska vlada, je obnova diplomatskih vezi z Rusijo. Skleniti se ima zdaj tudi nova trgovska pogodba med Anglijo in sovjeti. Prvi korak do tega bo, da MacDonald povabi potom Norveške sovjetsko vlado, naj pošlje zastopnika v London in potem se vrše pogajanja za izravnanje vseh spornih točk.

Na dnevnem redu je tudi novi reparacijski pakt in ispravnitev Porenja. MacDonald je še obvestil vse veselile, da Anglija teži, da se čim prej likvidirajo vsi problemi svetovne vojne in v ta namen je potrebna konferenca takoj prihodnji mesec. Nemčija je še odgovorila, da je pripravljena. Francija, Italija in Japonska še niso odgovorile.

Trocijs mora počakati

Angleška delavska vlada sklenila, da nenkrat še ne sme v Anglijo.

London, 27. jun. — "The Daily Express" poroča, da je MacDonaldova delavska vlada včeraj zaključila, da se proinja Leona Trockijsa za naselitev v Angliji zaenkrat odloči. Trockijs mora počakati. Ta sklep je bil storjen najbrž radi tega, da ne bo nikakršnih oviranj v pogajanjih med Veliko Britanijo in Sovjetsko unijo za obnovo diplomatskih stikov.

Feng se odpovedal vodstvu armade.

Nanking, Kitajska, 27. jun. — General Chiang Kaišek, predsednik nacionalistične Kitajske, je včeraj obvestil voditelje severno-zapadne Kitajske, da je general Feng Yuhšiang, vodja militaristične opozicije za osrednjo Kitajsko, resigniral in se odpovedal poveljništvu armade. Feng namerava v kratkem odpotovati na daljšo turo v inozemstvo.

Fengovo mesto bo sedaj prevzel Yehnsihšan, sedanjí ministar zunanjih zadev, ki je v militarističnih in političnih dogodkih dežele igral že večkrat važno vlogo.

Seje spravevalnega odbora rudarjev.

Springfield, Ill. — Odbor za izdajanje takozvanih rudarskih papirjev se snide prihodnji mesec v sledečih mestih države Illinois: V Belleville dne 8. julija; v Harrisburgu 9. julija; 10. v Herrinu; 11. v West Frankfortu; 12. v Du Quoinu; 13. v Taylorvillu; 15. v Pana; 16. v Danville; 17. v La Sallu; 18. v Peoriji; 19. v Springfieldu in 20. v Gillespieju.

Zračni tramp doma brez slave.

New York. — Arthur Schreiber, ki je ukradel polet na francoskem monoplanu "Rmeni ptič" iz Amerike v Pariz, se je 26. t. m. vrnil nazaj s parnikom. V pristanišču ni bilo nobenega sprejema za novega "junaka." Samo njegov oče in nekaj reporterjev ga je čakalo na pomolu.

PROSVETA

GLASLOVI IZ NASELBIN

S potovanja.

Midway, Pa. — Sporočiti moram, da sem kljub silni vročini redno na delu za Prosveto. Zahvaliti se želim gl. odbornikom in delegaciji 9. konvencije SN-PJ za njihove zaključke, posebno pa za zaključek glede naročnine na Prosveto. Komaj je bilo parkrat objavljeno v Prosveti, da bodo po 1. juliju imeli člani gotove predpavice pri naročnini na dnevnik, če se jih je priglasilo mnogo članov, da se vpišejo v to vrsto naročnikov.

Taki zaključki so potrebni, da jednota lažje propagira svoje ideje med širšimi plastmi našega delavstva v Ameriki. Pred konvencijo je bilo opaziti se precej nezadovoljstva, posebno pa zato, ker so nekatere družine prejemale kar po sedem uradnih izdaj. Ze takrat sem jih tolažil, da bo deveta konvencija gotovo kaj ukrenila, da se temu odpore ter da se izenači, da bo stvar bolj umestna. In danes vidim, da so naši člani in članice mnogo bolj zadovoljni in prijazni z menoj, ker je prišla nova uredba glede Prosvete.

Dne 17. junija sem zapustil naselbin Farrell, kjer sem bil na počitnicah za moj god — od 13. junija do 16. Počitnice so mi prav prišle. Moj 64. rojstni dan pa je bil bolj žalosten, ker nisem dobil od nikogar niti ene dobre kapljice ali kakšnih odkrepčil. To pa ni nič čudno, če pomislimo, da so suhaški agenti, je zelo strogi in so na delu noč in dan — da vjamejo "ta male" ribe, "ta velike" pa puste, da mirno plavajo po "mokri" vodi naprej. Tako je menda bilo že od nekdaj in tako bo ostalo na vse večne čase. Dvojna mera, kar seveda ni ne krasnako in ne pravično. Pa kaj hočemo? — Kljub temu sem se imel za moj god dobro. Žena mi je pripravila zajčka, ki mi ga je pred letom dni podaril pokojni Peter Selianik za god. In zajčkovo meso me je tako pomladilo, da sem stekel po naselbinah kot bi bil mlad zajček.

V kratkem času sem obiskal precej okoliških naselbin in imel sem uspeh pri nabiranju naročnin. Kakor že omenjeno, je k mojemu uspehu največ pripomogel zaključek, ki je bil sprejet na deveti konvenciji glede naročnin. Zato pa se zahvaljujem delegaciji in članstvu, ki mi gre sedaj tako na roko. Rojaki so zelo uljudni z menoj in mi strežejo, za kar se vsem skupaj zahvaljujem. — Ustavil sem se pri rojaku Frank Zorniku, ki ima veliko farmo in veliko družino ter 11 članov SNPJ. Njegov sin me je odpeljal v bližnjo naselbino, zakar sem mu ponudil "paternost", ki ga je hvaležno odklonil, ker ga nisem sam imel.

Anton Zidanšek.

Izlet društva št. 634.

Sheboygan, Wis. — Mesec junij se bliža koncu, istotako tudi priprave za piknik tujakinskega mladinskega društva "Moderns" št. 634 SNPJ, ki se bo vršil v nedeljo 30. junija v Suštovem gozdu. Veselilni odbor je pridno na delu in obeta pripraviti mnogo zanimivega za vse piknikarje, ki bodo prišli na naš piknik. Razvedrila bo obilo za vse in veselja na koše, zato pa ne pozabite na naš piknik v nedeljo 30. junija.

Rojakom, ki nimajo svojih avtov, naznanjamo, da je društvo okarble transportacijo vsem, ki bi radi šli na naš piknik. Doletni, ki se hočejo peljati z našimi avti, naj pridejo na 910 Indiana avenjo k rojaku John Spenclatu. Tam bodo čakali avti, ki vas bodo odpeljali na izletni prostor društva "Moderns" v Suštov gozd. Vožnja bo brezplačna za vse.

Rojaki in rojakinje, nikar ne zamudite tega piknika in te gostoljubnosti našega angleško poslušajočega društva, marveč pokličite naši mladini, kako naj ona vam vračuje, ko pride v večino. Zato pa vsak in vsi na piknik društva "Moderns" v nedeljo 30. junija. Na pikniku bodo razne tekme, dirke in čakalo bo vse izletnike lepo jagnje, ki bo v veselje ne samo mladini, ampak tudi starejšim.

Na avidenje 30. junija v Suštovem gozdu! — Odbor.

Sodelujmo z mladino!

Conemaugh, Pa. — Cenjeni urednik Prosvete. Dovolite, da javno sporočim v par vrsticah o poteku koncerta in piknika, ki sta se vršila tukaj dne 15. in 16. junija. Program je bil zelo zanimiv in bogate vsebine. Moje mnenje je, da kaj takega še nismo imeli v tej naselbini. Poleg nastopov "Bleda", "Kodoljuba" in Moxham godbe čuli smo tudi vsakovrstne četverospeve, dvo-speve in solospve, pa tudi šaljivih kupletov ni manjkalo. Vse te točke so bile prvovrstno izvajane. Vsi smo se čudili, da je mogoče kaj takega izvesti, posebno še, če pomislimo, da društvo "Bled" obstoji iz samih mladih moči, iz tu rojenih Slovencev in Slovenk.

Na koncertu smo imeli priliko slišati peti našo mladino, ki je pela slovenske pesmi prav tako dobro, kakor če bi bili ti mladi naši pevci rojeni v stari domovini, in to brez vsakih slovenskih kol, ker jih sploh nimamo v tem kraju.

Slišali smo dve slovenski deklici, stari po 10 let. Pel sta tako lepo in ljubko slovenske pesmi, da je bil marsikateri navzočih ginjen in v resnici očaran. Program je bil v vseh ozirih prav dobro izvršen. Kakor sem slišal, so se pevci in pevke večbali in trudili več mesecev za ta koncert, ki je bil tako uspešen. Torej ni bil njih trud zaman.

Rojaki te naselbine, videli ste, kako se naša mladina trudi in uči za napredek in procvit naše slovenske pesmi v Ameriki. Toda, namesto da bi jim dali gmotno in moralno podporo s tem, da bi se udeležili njih koncerta v velikem številu, ter jim dokazali, da znate ceniti njih ljubezen do materinega jezika, kar bi jim dalo nadaljne vzpodbude k petju, pa ste se, žalibože, pokazali prave nasprotnike in nazadnjake, kajti udeležba je bila prav slaba za tako veliko naselbino kot je naša.

Kljub temu, da je pevsko društvo "Bled" kakšne štiri mesece pred koncertom naznanilo v vseh slovenskih časopisih datum svojega koncerta, ter prosilo druga okoliška društva, da naj ne prirejajo istega dne veselje ali piknikov, so se omenjena dva dni kakor nalahje vršile kar štiri svatbe na koncertni večer, en piknik pa 16. junija. Torej ravno istega dne ko se je vršil "Bledov".

Mož namen s tem dopisom ni delati preprič v naselbini, le povedati sem dejstva, ki so lahko vsakemu vidljiva. Mesto da bi dali svo oporo naši mladini, ki se trudi s petjem, pa ste ji s svojo odsotnostjo odvzeli vse veselje. Dolžnost naša je, da podpiramo našo mladino, ko se ona toliko trudi, da ohrani našo lepo pesem v Ameriki. Dati ji moramo vso pomoč, moralno in gmotno, največ pa šteje pri tem moralna pomoč in priznanje, ki ga najlažje pokažemo s tem, da se udeležujemo njihovih priredb.

Eden navzočih.

Javna zavalna.

Newburgh, O. — Dolžnost me veže, da se javno zahvalim vsem posetnikom iz Newburgha in okolice, ki so se udeležili piknika društva št. 178 SNPJ dne 16. junija v tako velikem številu pri rojaku Gorišku. Piknik se je vršil v novi dvorani in na vrtu. Občinstva je bilo mnogo in vse se je zabavalo ter izlet je izpadel uspešno. Bili smo židane volje ter vsi smo se počutili mlade. V imenu društva se iskreno zahvaljujem vsem, ki so prišli in se odzvali povabilu ter tako pomagali do skrajnega uspeha. Hvala vsem skupaj!

John Kapelur, zapisnikar.

Izlet "Slobode".

Girard, O. — Tukajšnje društvo "Sloboda" št. 654 Hrvatske bratske zajednice priredi svoj letni piknik dne 7. julija pri "Stop 22", MacKinley Heights. Začetek točno ob 1. dopoldne. Za ples bo igrala harmonika. Manjkalo bo okusnih jedil in pijače. Na računju bo pečeno jagnje, ki bo zelo apetitno. Veselilni odbor bo preskrbel vse potrebno, da bodo posetniki zadovoljni. Na svidenje!

Mike Bogovich, tajnik.

Smrtna kosa v metropoli.

Cleveland, O. — Dne 20. junija zvečer je tukaj preminula dobroznana rojakinja Mary Stampfel, soproga znanega trgovca Josipa Stampfelna. Stara je bila 44 let in je že več let bolehal, nakar se je pred nekaj časom podala v bolnico, da se podvrže operaciji, pa jo je dohitela smrt. Poleg soproge žaluje za njo trije sinovi, v starosti 20, 17 in 4 in pol leta, ter brat Josip Košmril.

Dne 18. junija je tukaj preminul rojak Frank Umek, star 38 let, doma iz Doljne Brezovice, fara Presejre, kjer zapuška več sorodnikov, tukaj pa soprogo in dva sina. — Na poslednjih poškočih je dne 21. junija preminul turojen rojak Anton Levstik, v 25. letu starosti. Tu zapuška starše, tri sestre in dva brata. Nesreča z avtom ga je zadel, ko se je napolit vabiti prijatelje na svatbo. Njegova poroka z Josipino Vidmarjevo se bi imela vršiti dne 28. junija, pa ga je dohitela smrt. V nesrečem avtu je bila s pokojnikom njegova mati, ki je tudi zadobila težke poškodbe in se nahaja v kliniki na Five Points v Collinwoodu.

Človek res ne ve, kje in kdaj ga dohiti smrt, zato pa je potrebno, da se vsi rojaki in rojakinje zavarujejo pri dobri slovenski podporni organizaciji, ki je Slovenska narodna podporna jednota. Ona vam nudi pomoč v boleznih in nesreči ter skrbi za dediče po vaši smrti s tem, da jim izplača posmrtnino. Rojaki v Ameriki bi se morali še v večjem številu prijeti te podpore organizacije, ki se je že naiteto-krat izkazala kot najboljša za nas vse. — Poročevalce.

Iz Kansasa.

Arma, Kans. — Zadnje čase se je prigodilo v tem okrožju izredno veliko število samomorov med našimi rojaki. V teku enega leta je bilo 10 samomorov. Pozna se, da se staramo. Pred 10 ali 15 leti je bilo to nekaj zelo redkega. Bili smo pač mladi in imeli veselje do življenja. Sedaj pa, postaran in bolehen delavec, v nadlego sebi in drugim. Nič ni čudnega, da poseže po zadnjem sredstvu, kroglji ali vrvi.

Na skupni seji Kanaške federacije društev SNPJ, ki se je vršila 23. junija v Frontenacu, je bilo soglasno sklenjeno, da priredimo na Labor day, to je 2. septembra, skupni piknik v prosti naravi. Prostor in vse drugo objavljemo pravočasno v Prosveti. Opozarja se vsa društva v tem okrožju, da naj ne prirejajo veselje in piknikov na ta dan. Posetite nas in se zabavajte z nami. Za odbor, A. Sular.

Smrtna kosa.

Fayette City, Pa. — Naznanjamo, da je tukaj dne 5. junija po petmesečni bolezi preminul br. John Gartner, član društva št. 224 SNPJ in član treh drugih društev. Bil je dober in zvest član našega društva ter jednota, zato ga bomo težko pogrešali. Blag mu spomin!

Zalujoči ostali: Johana Gartner, soproga, Mary in Amelia, hčerki, Rudolf, Edward in George, sinovi. Spomin na pokojnega očeta in sobrata ohranimo trajno. Lahka mu ameriška gruda.

Joseph Jurkovič, tajnik.

Nasprotnik delavcev promoviran.

Washington, D. C. — Arch Coleman, prejšnji glavni poštar v Minneapolisu, ki je zadnje jesen resigniral radi želje, da bi postal kongresnik, je bil imenovan za prvega glavnega pomožnega poštarja. Ko je bil glavni poštar v Minneapolisu, si je zelo prizadeval, da bi razbil tamkajšno organizacijo poštnih klerkov, kar se mu pa ni posrečilo. Ako ni v tem času spremenil svojih nazorov glede organiziranega delavstva, bo sedaj imel veliko priliko škodovati organiziranim poštnim uslužbenecem.

Filmski igralci se organizirajo.

Washington, D. C. — Kampa-nja za organiziranje filmskih igralcev in uveljavljanje principa popolne unioinizacije v ti industriji je pridobila nov zamah. Ameriška delavska federacija je namreč obljubila uniji igralcev svojo pomoč.

OPAZOVANJA

Socialna čistost, bela kot ker je Hooverjeva žena povabila črnokožno ženo zamorskega kongresnika na čaj in ji a tem izkazala, da je enakopravna in enakovredna z ženami drugih kongresnikov, ki niso črni po koži. To je bil grozen socialni greh!

Čistost svete anglosaške krvi! Za časa zamorske sužnosti, ko so črne s silo privlekli iz Afrike v Ameriko, so lastniki sužnjev spolno zlorabljali mlade zamorke, imeli so črnokožne konkubine in pogosto pošiljevali tudi omožene črke. Tudi najprevidnejši ameriški zgodovinarji nočejo zamolčati tega.

Čistost anglosaške krvi! Ves čas, odkar je črno plemo naseljeno v Ameriki, so v vseh večjih mestih na jugu in v mnogih mestih na severu in vzhodu posebne hiše z zamorskimi prostitutkami, ki služijo samo potomcem čiste anglosaške krvi. Zamorske delavke niso nikjer varne pred pohotnostjo anglosaških bosov.

Taka je čistost sakrosantne anglosaške krvi! Aroganca in hinavščina mnogih belokožnih bestij ne poznata nobene meje. Zlasti na jugu — v državah klukuksarije, suhaškega fanatizma, opičjega zakonodajstva in novih kapitalistov, ki izkoriščajo bele in črne delavce in delavke enako — ne. Banda!

Nove priseljeniške kvote

Dne 13. junija je državni departament obelodanil nove priseljeniške kvote za posamezne inozemske države na podlagi proklamacije predsednika Hooverja od 22. marca t. l., s katero je bil uveden novi sistem za izračunjenje kvote. Nove kvote stopijo v veljavo dne 1. julija 1929. Skupno število pripustljivih kvotnih priseljencev iz vseh dežel, na katere se kvotni sistem razteza, znaša na leto 153.714.

Nove kvote posidnih inozemskih držav so izračunjene na podlagi takozvanega "National Origin" načrta, t. j. narodnostnem izvoru prebivalcev Združenih držav. Ze 1. 1924 je kongres sprejel določbo, zapopadeno v tedaj sprejetem priseljeniškem zakonu, po kateri naj se v bodočnosti kvote izračunijo na podlagi narodnostnega izvora ameriškega prebivalstva. Začasnno pa je bila uvedena kvota, ki je znašala 2% tujerodnega prebivalstva na podlagi ljudskega štetja od l. 1890. Da se ugotovi narodnostni izvor ameriškega prebivalstva, je predsednik tedaj imenoval komisijo, obstoječo iz tedanjega državnega tajnika, tajnika za delo in tajnika za trgovino. Komisija je šla dalje na delo, da ugotovi, koliko so poedine inozemske dežele prispele k belemu prebivalstvu Združenih držav. Vsak ameriški belokožec izvira iz kake kvotne dežele, od koder je sam prišel ali pa njegovi predniki.

Sto komisija se je s pomočjo strokovnjakov dala na težko nalogo in končno je tedanjemu predsedniku predložila svoje poročilo. Pri tem pa so inozemske dežele prispele k belemu prebivalstvu Združenih držav. Vsak ameriški belokožec izvira iz kake kvotne dežele, od koder je sam prišel ali pa njegovi predniki. Ta komisija se je s pomočjo strokovnjakov posvetila težki nalogi in končno je tedanjemu predsedniku podala poročilo, pri čemur pa je poudarila, da ne garantira za točnost nabranih podatkov. Poročilo je naglašalo, da je sploh nemogoče natančno ugotoviti narodnostni izvir vseh prebivalcev.

Končno uvedenje novega kvotnega sistema se je odlagalo od leta do leta. Novi sistem znatno zmanjša kvote za Irsko, Nemčijo in skandinavske dežele in zato je nastal mogočen upor s strani teh jako vplivnih skupin v Ameriki. Sam predsednik Hoover, ki je bil član te komisije, je bil že tekom volilne borbe za to, da se "National Origin" načrt zavrne. Letos pa kongres ni hotel več odložiti uvedbo novega sistema, valed česar je bil predsednik primo-

ran izdati progias in uvesti nove kvote. Nasprotniki novih kvot so še ta mesec poskusili onemogočiti njihovo uvedbo, ali njihov predlog je bil odbit v senatu. Ker je kongres začasnno prekinil svoje zasedanje, ni niti mogoče, da bi se o stvari več razpravljalo. Tako 1. julija stopijo nove kvote v veljavo. Kvota za Jugoslavijo (t. j. za osebe rojene v današnjem ozemlju Jugoslavije) bo znatno povečana na podlagi novega sistema. Sedanja kvota, ki predstavlja 2% jugoslovanških tujerodnih živčih v Združenih državah leta 1890, znašala je 671. Nova kvota bo 845 na leto. Do ta številke se je prišlo tako, da se je poskusilo ugotoviti število ljudi v Združenih državah, ki po rojstvu ali prednikih izvirajo iz jugoslovanškega ozemlja. To število napram številu celokupnega belokožnega prebivalstva Združenih držav stoji v razmerju nove kvote napram 150.000. Enostavni račun nam pokaže, da je komisija ugotovila, da živi v Ameriki 530.000 ljudi jugoslovanškega izvora. Kajti 94.820.915:150.000=530.000:845.

Vzporedba s kvotami nekaterih drugih dežel je zanimiva:

Država	kvota	Nova kvota
Avstrija	1.413	785
Bavarska	100	100
Čehoslovakija	2.874	3.073
Francija	3.086	3.954
Nemčija	25.957	51.227
Velika Britanija		
in Sev. Iraka	65.721	34.007
Grška	307	100
Ogrska	689	473
Iraka	17.853	28.567
Italija	5.802	3.845
Norveška	2.377	6.453
Poljska	6.524	5.982
Rusija	2.784	2.248
Rumunska	295	603
Svedska	3.314	9.561
Jugoslavija	845	671

Je gorjuga je razvidno, da je bila nemška kvota znižana na polovico. Tudi kvote za Irsko in za skandinavske dežele so bile znatno skvrčene. Angleška kvota pa je znatno poskočila. Slučaj je pač nanese, da so kvote mnogih južno in vzhodno evropskih dežel dobile prirastek, da si zagovorniki sistema narodnostnega izvora niso to ravno želeli.

Za nas je zlasti interesantno, da je avstrijska kvota za 40% večja od jugoslovanške. Vsa le in zato je nastal mogočen upor s strani teh jako vplivnih skupin v Ameriki. Sam predsednik Hoover, ki je bil član te komisije, je bil že tekom volilne borbe za to, da se "National Origin" načrt zavrne. Letos pa kongres ni hotel več odložiti uvedbo novega sistema, valed česar je bil predsednik primo-

POVIŠANJE DELAVSKEGA ZASLUŽKA IN PRISMOJENE SANJE PROHIBICIONISTOV.

Letos so v mesecu aprilu izplačali za 11.5% več mezde, kot v mesecu aprilu 1928. Vsota, ki se je izplačala vsak teden letos v tem mesecu, je bila najvišja, ki se je izplačala od meseca novembra leta 1923. To je posneti iz poročila zveznega delavskega departmenta. To je zelo važno poročilo. Zakaj? Izplačana delavska mezda pokazuje nakupovalno moč delavskega razreda. Ako se izplača več mezde, se poviša tudi delavska nakupovalna moč. Ako se zniža vsota izplačane mezde, pade tudi nakupovalna moč delavcev. Ampak te številke nam povedo, da ameriški posedujoči razred jemlje od sadov dela delavcev največji delež, akoravno živimo v najbogatejši deželi na svetu. Povprečni zaslužek ameriškega delavca znese komaj \$1.200, ameriški delavec pa producira na leto za več kot pet tisoč dolarjev blaga. Ako bi delavec prejel saj polovico od sadov svojega dela, tedaj bi bila nevarnost za trde in slabe čase odrinjena za nekaj let.

Številke, ki nam zdaj prikazujejo zaslužek delavca, ali pa razdelitev sadov dela, prikazujejo, da bo treba še precej bojev in veliko poduka med delavci, da bodo delavci prejeli saj nekoliko primeren delež od svojega dela. Naši ameriški reformatorji so pričeli reševati socialne probleme na napačnem koncu in sicer pri prohibiciji. V sanjah in ne pri treznem razmišljanju so prišli do zaključka, če se prepove prodajanje, transportiranje in izdelovanje opojnih pijač, tedaj se svet čez noč poboljša in delavcem bo ostal ves denar, ki ga na leto izdajo za opojne pijače, za nakup drugih življenskih potrebščin. Prohibicionisti so obračali, butlegarji so pa obrnili. Za opojne pijače se danes izda več denarja kot pred uvedenjem prohibicije. Za to skrbe butlegarji, njih tajni in javni zavestniki in podporniki.

Povišanje zaslužka delavnega ljudstva je še najbolj učinkovito. To potrdi povišanje zaslužka za 11.5% v mesecu aprilu t. l. Kajti to povišanje nam pove, da je delavno ljudstvo prejelo v tem mesecu približno \$116.000.000 več v denarju kot v mesecu aprilu prejšnjega leta. Delavske družine so lahko za ta denar kupile več živeža, obleke, obuče, pohištva, avtov in še sto drugih raznih produktov, ki jih potrebujejo za svoje življenje. Tudi delavcev je bilo zaposlenih za pol odstotka več kot v mesecu marcu t. l. in za 6.2% več kot v mesecu aprilu 1928. To pa zopet pomeni, da je delalo v tem mesecu pol milijona več delavcev v tovarnah, kot pred enim letom v tem mesecu. Ti delavci bi morali iskati kje drugje delo, ako bi ga sploh kje dobili. Navadno je pa tako, ako ne producirajo v tovarnah, ne delajo tudi drugje. Ako delajo v tovarnah, tedaj producirajo za konzum. Iz tega sledi, da so delavci tudi drugje zaposleni, ako gre blago na trgu izpod rok. Delavski department pravi o tem pojavu:

"Mesec april je bil sedmi uspešni mesec, ki je pokazoval, da je bilo v njem zaposlenih večje število delavcev kot v tem mesecu prejšnjega leta. Število zaposlenih delavcev, ki je bilo za prvih sedem mesecev 0.6%, je bilo večje v vsakem naslednjem mesecu.

"Devet in trideset tovarniških industrij izmed 54 je zaposlilo v času dvanajst mesecev več delavcev ko v začetku. Največji povešek je bil v strojnem orodju in sicer za 36.4%. Povišalo se je tudi število zaposlenih delavcev v ladjegradništvu, izdelovanju električnih in poljskih strojev in avtni industriji od 25 do 30 odstotkov..."

To poročilo nam pove jasno kot beli dan, da industrija, poljedelstvo, trgovina in transportna industrija le takrat procvitajo, ako delavci delajo. Da imajo industrije naročila in da je produkcija v teku in neodvisna od tujih trgov, je pa treba priznati delavcem večji delež od sadov njih dela. Reforme kot prohibicija ne izboljšajo gmotnega položaja delavcev, pa tudi ne dvignejo ljudske morale. Veliki učinki prohibicije na ljudsko gospodarsko življenje in ljudsko moralo žive le v glavah prismojenih prohibicionistov, ki imajo najbrž eno kolesce preveč ali pa premalo v njih glavah, da vidijo uspehe tam, kjer jih ni.

ZA PREDJUŽNIK

Sibar & G. Rabiš. Ta zlati napis na ozkem steklenem oknu si gotovo že opazil, čeprav se skriva v tesni ulici. Trgovina je drugače dokaj prostorna, zlati na dolžino. Tu si na spofovini kopicita nove bivi vojni "cene navijač" Schieber, ki si je po razsulu osrednjih veselil za spoznanje prenaradil priimek, in nekdanji moj sošolec Rabiš. Hudomušneži čitajo njuno firmo zafrkljivo: "Sibar, grabiš?" Ko sem se ondan obrnil na prijatelja, čes, zakaj si ni dal vtisniti v šipo celega imena, je dejal: "Nekaj zato, ker ni dovolj mesta za dolgovoznega Gregorija, nekaj pa iz pododovane navade. V Ribnici smo namreč imeli svoj čas gostilno, ki je nad vhomom nosila vklesan pismenki G. R. Da ne bo treba prej ali slej prenaraditi črk, je dal naš varčni oče — petkrat oženjen! — krstili vse moške potomce na začetnico G. Ali jih bom znal naštet? Gabrijel, Gaj, Gal, Gašper, Gavdioz, Gentilij, Gerard, Gerjazij, Godfrid, Godhard, Gorgonij, Gracijan, jaz in Guido. Sester ti ne bom navajal, ker ni bila nobena krščena na G. In vendar je ostala po očetovi smr-

ti doma samo Marica, ki se je poročila z Janezom Dolgopetnikom, tako da je bilo vendarle treba pri vohodu klesati... Ampak, viš, tale napisek ima to prednost, da ga odjemalci lahko tujd od znotraj bero. No, le poskusaj ga narobe čitati!"

Napravil sem mu poklon na njegovo domiselnost in navzlic svoji skoposti me je povabil na obed. Odzval sem se bolj iz radolednosti nego iz radolednosti, čes, kako ima neki urejeno domovanje take skopin. Pomenek se je urno zasukal na draginjno.

"Hm," je umoval Grgo, "jajca so ti predraga? Pusti jih na miru, naj jih kolkja brene! Zarebrnice ne moreš plačati? Naj jo pojedo bogatejši ode tebe! Štajerske žlahtine tvoj možnjček ne zmore? Pa si zalivaj z dalmatincem, ki ti ohrani zdravo glavo in želodec, ali pa za čakaj, da začne kdo uvazeti francosko kapljico."

"Prijatelj Grgo," sem ugovarjal, "tvoj izum je kakor Kolombovo jajce. Preiskuali ga je že tvoj rojak, ako ne sorodnik, iz Ribnice. Toliko, da je konja naučil stradati, pačmu je kleka poginila. Pač rajši preplačam zarebrno pečenko."

"Eh, no, pritrguj si tam, kjer gre brez škode. Jaz na priliko štedim pri raznih malenkostih.

Tako na primer sina sam učim. Ko se mu nabero leta, napravim malo maturo. (Nisem mu hotel pripomniti, da je mala matura že odpravljena, ker jo nova vlada utegne zopet uvesti.) Kolklo stroškov in časa prihraniva s sinom, ki mi doma dosti koristi! Nadarjen je dovolj in pri privatnih izpitih se dela vse bolj po vrhu. Gotovo ga odlično prebije."

Stopila sva v sobo, ker je sedel Rabišev edinec Gajmir za mizo in buljil v Domačega prijatelja." Na očetovo vprašanje je pojasnil, da rešuje nekje zastavico: napraviti stavek, kjer se vsaka beseda pričunja zaporedoma z drugo črko v abecedi.

"Takole sem si mislil," je dejal rdečegrivec, "da bi jaz risal onle grič in bi mi ti dejal: Ako boš celi čas delal edinole figuro gozdnatega hriba in jo klasično lepo, mojstrski naslikal, o, potem res sam še trdno upam v zadovoljno življenje."

"Ali ti nisem povedal, da je naš Gojko bistra glavica?" se je divil Grgo napram meni. "Daj no, ti, ki si študiran, preizkusi ti ga nekoliko, da se prepričaš, kaj zna."

"No, pa naj bo. Pričniva z zgodovino, ki je učiteljica za življenje in ki pravi: bodočnost

je mladine! Tojaj, ali veš, kdo je bil oče Uroš četrtemu?"

"To je bil Uroš III." sunkovito zabrusil načebudni Gojko.

"Počas, počas! Bil je Stefan Dušan Silni," ga mirim.

"Dečko, kakor vidim, se je to pot učitel." se vmeša oče, "vendar odgovor je drugače logičen."

"Zdaj pa zemljepis. Mogoče so ti znane prerije. Kaj je neki to?"

"O, to so neizmerne ravnine, pokrite s toliko travo, da se človek istažka skoznje prerije!"

"Pa naj velja. Zdaj pa slovnico. Za trdno si že čul izraz: analiza?"

"Pa še kolkokrat!" se žuri Gojko, "Ana je naša kuharica, Liza pa sobarica."

Oče se zadovoljno namuzne sinovi odrezanosti, jaz pa nadaljujem, naporno iščoč po svojem spominu:

"Kako se glasi "konj" v ženskem spolu?"

"To je konjica, gospod!"

"V bodočem poklicu boš imel šefa. Kako se bo dejalo njegovi ženi?"

"Šefija!"

Stari Rabiš se je držal za trebuh, a jaz sem šomoštroval:

"Kako slove otrok v dvojnini?"

"Dvojčka!" treščil Gajko iz sebe.

"Cuj, mali, kaj pa jajce? Samostalni, jeli? Katerega spola?"

Pitomac je srdito buljil predse. Čutil je, da sem mu nastavlil past. Njegova gorenjaka izreka (jajc) mu ni pomagala iz zadrege, osiroma sadrge. Tedajci pa blekne:

"Naprej se ne da nič reči: možko ali žensko. Kar se pač izvali: petelinček ali piška!"

"Ha, ha!" je užlo navdušene mu očetu, "pametne besede za taknega frkolina."

Strkolin me je nehote zavlekel v naravoslovje.

"Dobro! Vzemiva žabe. Kdo huje reglja, samc ali samica?"

"O tem ni dvoma, da samica!"

se smagovito zašene Gojko.

"To pa že ne. Regljajo zgolj samci, samice so popolne nemke." Senlor in junlor sta povesila nos, a jaz tipljem drugam:

"Morebiti si že slišal kaj o galebuh?"

"Seveda sem. To je popačen golob!"

"Zakaj pravimo ptici volgi tudi kobilar?"

"Ker poje! Jurij, si videl mojo koblo?"

"Čemu stoji štoklja na eni nogi?"

"Ker bi padla, ko bi še drugo vzdignila."

"Higiiena je zadnje čase tudi učni predmet! Poglej, po kosilu vselej zaspiš. Kako bi si to pregnal?"

"Opustite kosilo, gospod!"

"Matematika je pomembna stroka, prijateljček. Imaš pojma o kvadratnih korenih?"

"Dozdaj sem vedel le za vretenčasto kofenje. O štirioglatem mi papa ni govoril. Tudi v osnovni šoli nisimo nič čuli o poljedelstvu."

"Velja. Pričnem pa drugače. Vzameš breskvo, jo razrežeš na štiri kose, poješ prvi, drugi, tretji, četrti rešanj. Kaj ostane?"

"Koščica!"

Oče v krohot, da se kar zvija od smeha, nato pa:

"Ta te daje, ljuba duša. Na koščico ti sam ne bi mislil. Naprej!"

Ker mi je računstvo precej tuja veda, je zavijem v fiziko. Gojko mi je opredelil razliko med pojmovoma "prosojen" in "prozoren". A ko sem mu velel našteti nekaj prozornih teles:

"Steklo, lestvica, kozolec..."

Vrli očka Rabiš se je kar krotovičil od hihitanja spričo tolikane razumnosti. Jaz pa sem sprožil nekam poparjeno:

"Hudi zima pritiska letos iz Sibirijske. Veš li, Gojko, kolklo stopinj mrasa imamo te dni?"

"Teja je pa toliko, gospod, da bi ga lahko na korake merili, ne pa samo na stopinje!"

"Dovolj bo. Nehajta," se oglasil moj gostitelj. "Juha je na mizi."

"Samo še kratko vprašanje. Dečko misli postati trgovec kot oče. No, posnaš nemara bombaž ali pavolo?"

"I seveda. To je bel puh, ki

si ga naša babica maši v ušesa, moja sestra pa v nodra."

Stari me ošine s pisanim pogledom, čes, ali ti nisem dejal, da končaj!

le še 1.70 metra. Človek se namreč več ali manj zgoščuje, kakor je pač njegov posej ali kolkkršen je počitek.

Ljudje, ki zelo malo delajo, ali ki prebijejo dan sede v naslanjaču, izgube prav malo na velikosti. Oni pa, ki opravljajo težak telesni posej ali mnogo koraakjo, se zmanjšajo od jutra do večera najmanj za 5 milimetrov. To dejstvo si razlagamo na ta način, da se telo, ki je utrujeno od naporov, skrči: porabilo je del svoje substance in maščobe; hrustanec je izgubil na obsežnosti in prožnosti. Vse te izgube organizma se pe morejo nadomestiti tako dolgo, dokler se človek ne prespi.

ZENITVENA PONUDBA.

Slovenec star 46 let se želi seznaniti s Slovence ali Hrvatice v starosti 35 do 50 let v svrhu ženitve. Jaz sem vdovec z dvema otrokoma v starosti 7 do 14 let. Imam svoj dom, vse plačano in nekaj prihrankov, ter stalno delo. Katero veselje in resno misli, naj piše in pošlje svojo sliko, katero ji na zahtevo vrnem, na naslov: SLOVENSKI VDOVEC, 2657 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.—Adv.)

SLOVENSKA NARODNA PORNNA JEDNOTA.

Izdaja svoje publikacije in posebno list Prosveta za koristitvo potrebno agitacijo svojih društev in članstva in za propagando svojih idej. Nihakar pa ne za propagando drugih podobnih organizacij. Vsaka organizacija ima običajno svoje glasilo. Torej agitatorični dopisil in naznanila drugih podobnih organizacij in njihovih društev naj se ne pošiljajo listu Prosveta.

NA PRODAJ

Prodava se dve 6 sobni hiši na eni loti. Cena po dogovoru. Vpraša se na: 370 First Ave., Milwaukee, Wis.—(Adv.)

NAROCITE SI KNJIGO "AMERIŠKI SLOVENCIL"

VABILO NA PRVI PIKNIK

katerega priredi

Jugoslovanski Izobraževalni in Zabavni Klub

V COVERDALE, PA., v korist doma na A. M. Tishlerjevi farmi dne 4. julija 1929

Pričetek točno ob 10. uri dopoldne.

Pridite vsi, vabi—ODBOR!

ZADNJE SKUPNO POTOVANJE

Zadnja večja skupina naših starokrajških potnikov to poletje odrine iz New Yorka

NA 6. JULIJA T. L.

na priljubljenem francoskem parniku

ILE DE FRANCE

Čas do tega odhoda je torej kratek in zato je skrajni čas za vsakega potnika, ki se namerava pridružiti temu potovanju, da se takoj prijavi. Priglasenih je že znatno število rojakov iz Milwaukeeja, Clevalanda, Chicago, Pittsburgha in drugod. Nudilo se bo torej vsakomur dosti dobre družbe, kar pomenja prijetno potovanje do Ljubljane.

Za vsa nadaljna pojaanila se obrnite na

PRUDENTIAL BANK

(ZAKRAJŠEK & ČESARK)

622—9th Ave. - - - - - New York, N. Y.

ZLOČIN IN KAZEN

Roman v šestih delih s epilogom. Posloveni Vladimir Levstik.

"Papana mi je tako žal!" je rekla čez minuto, dvignila svoj obokani obrazek in si trla soize z rokami. "Vaskovratne nesreče so nas zdaj zadela." je dodala nepričakovano, s tistim posebno resnobnim obrazom, ki ga navadno napravijo otroci, kadar hočejo govoriti tako kakor "veliki".

"Ali vas je papa ljubil?"

"Lidico je ljubil bolj od nas vseh," je nadaljevala resnobno, in nič več se ni smehljala; zdaj je bila že popolnoma podobna odrasli. "Ljubil jo je zato, ker je še majhna in bolehnna, in vedno ji je prinesel kaj s seboj. Učil nas je čitati, mene pa tudi slovnicke in veronauka," je pripomnila s ponosom; "mama ni rekla ničesar, a vsi smo vedeli, da ji je prav in tudi papa je vedel; mamica me hoče učiti francosčine, ker je zdaj že čas, da se izobražim."

"Ali moliti znate?"

"Kajpada znam! Že davno sem se naučila. Jaz, ker sem že večja, molim sama zase, Kolja in Lidica pa s mamo vred na glas; najprej molijo "Češčenasi", potem drugo molitev: "O Bog, odpusti sestrici Sonji in blagoslovi jo," nato pa: "O Bog, odpusti našemu drugemu papanu in blagoslovi ga," zakaj naš starejši papa je že umrl in ta je že drugi, toda mi molimo tudi zanj."

"Poljica, meni je ime Rodion; molite včasih tudi zame — "za hlapca božjega, Rodiona" — nič drugega."

"Vse svoje življenje bom molila za vas," je goreče objubila deklica in se nenadoma zopet namejala, planila k njemu in ga objela iznova.

nilo v glavo. "No, to je — za vsak slučaj!" je dodal in se zamejal svoji lastni otročariji. Bil je najboljšje volje.

Razumihina je našel z lahkoto; v hiši Počinkova so že poznali novega stanovalca in hišnik mu je takoj pokazal pot. Že na polovici stopnic se je slišal šum in živahen razgovor številne družbe. Vrata na stopnice so bila na stečaj odprta; ališal so se vzklili in preprij. Razumihina sobsa je bila dokaj večja nego njegova, in družba, ki se je bila zbrala v nji, je štela petnajst ljudi. - Razkolnikov je obstal na mostovžu. Tam ste se sukali dve gospodarjevi dekli okrog dveh velikih samovarjev, okrog steklenic, krožnikov in skled s pašeto in prigrizki, prinelinimi iz gospodarjeve kuhinje. Razkolnikov je poslal po Razumihina. Ta je prihitel ves vzradoščen. Na prvi pogled se je videlo, da je jako mnogo pil, in dasiravno se Razumihin skoro nikdar ni mogel upijaniti, se mu je topot vendarle nekoliko poznalo.

"Postujaj," mu je naglo rekel Razkolnikov, "prišel sem ti samo povedat, da si stavo dobil in da v resnici nihče ne ve, kaj se utegne zgoditi z njim. V sobo ne morem iti, ker sem tako slab, da bi se kar zgrudil. Zatorej zdravstvuj in z Bogom! Jutri pa me obišči..."

"Veš kaj, spremim te domov! Ako sam praviš, da si slab, potem..."

"Kaj pa gostje? Kdo je ta kodrolasec, ki je ravnokar pogledal ven?"

"Ta? Vrag ga pozna! Najbrž je znanec mojega strica, a morebiti je prišel tudi kar sam od sebe... Pri gostih pustim strica; on je zlata duša — škoda le, da se ne moreš že danes seznaniti z njim. Sicer pa vrag z njimi vsemi! Njim zdaj ni zame in tudi jaz se moram nekoliko razvedriti; prišel si mi kakor nalašč. Se dve minuti in stebel bi se bil, bogme da! Takane neumnosti kvasijo... Ti si ne moreš misliti, kako daleč se človek poniža! Sicer pa, zakaj si ne bi mogel misliti? Ali mi sami ne govorimo bedarij? ... A naj kvasijo; čez nekaj časa bodo nehali sami od sebe... Vsedi se za treuntek, da grem po Zosimova!"

Zosimov je z veliko naglico prihitel k Razkolnikovu; na njegovem obrazu se je zbrala nekakšna posebna radovednost, a kmalu se mu je lice zjaanilo.

"Pojdite takoj spat," je naročil bolniku, ko ga je preiskal, kolkor se je dalo, "na noč pa vzemite tale prašek, ki sem vam ga že pripravil. Ali ga vzamete?"

"Čeprav dva," je odgovoril Razkolnikov.

Zaužil je prašek na licu mesta.

"To je dobro, da ga spremljaš sam," je dejal Zosimov Razumihinu, "jutri bom videl, kako bo, a danes nikakor ni slabo; v primeri s prejšnjim stanjem opažam znatno izpremembo. Človek se vedno česa nauči..."

"Veš, kaj mi je šepnil Zosimov, ko sva odhajala," je rekel Razumihin, kakor hitro sta dospela na ulico. "Ne povem ti vsega naravnost, brate, saj to so sami bedaki. Zosimov mi je rekel, naj se po poti razgovarjam s teboj in in te napeljujem h govorjenju, kajti njemu se zdi, da si... blazen ali vsaj blizu tega. Misli si! Prvič si trikrat pametnejši od njega; drugič, ako nisi zmešan, se pač malo meniš zato, da gredo njemu takšne bedarije po glavi in tretjič se je spravil ta kos mesa in po svoji opredelitvi ranocelnik na polje duševnih boleznii; pri tebi pa ga je samedel zlasti tvoj današnji pogovor z Zametovim."

"Ali ti je povedal Zametov vse?"

"Vse do pičice. Vsa stvar mi je zdaj jasna in Zametovu tudi. No, z eno besedo, Rodja — stvar je ta... Nekoliko pijan sem nočoj... A to nič ne de — gre za to, da se je ta misel — veš? — v resnici porajala pri njih — ali razumeš?"

si ga naša babica maši v ušesa, moja sestra pa v nodra."

Stari me ošine s pisanim pogledom, čes, ali ti nisem dejal, da končaj!

"Dovolji!" je dejal odločno in ponosno, "proč s praznimi strahovi in slikami boine domišljije! Je življenje! Ali mar zdajle nisem živel? Ali moje življenje ni umrlo obenem s starko! Bog ji daj nebesa; res mamica, čas je bil, da ste šli k pokojju! Zdaj je kraljestvo uma in luči! In volje — in moči! Poglejmo zdaj! Poizkusiva se!" je dodal navdušeno, kakor bi se obračal k neki temni sili in jo klical na boj. "In jaz sem se že pripravil, da odidem tja, kjer je vatek prostora naokrog!"

"... Čutim se jako slabega, a zdi se mi, da je vse bojazni konec. Vedel sem, da je bo konec, ko sem šel od doma. Res: hiša Počinkova, to je dva koraka od tod. Na vaak način moram k Razumihinu, ko bi bilo tudi več nego dva koraka — naj dobi stavo! Naj se potolaži tudi on, saj nič ne de... Moči je treba, moči, brez moči ne opraviš ničesar; moč pa se pridobiva z močjo in tega ljudje ne znajo," je dodal ponosno in samozavestno ter odšel s mostu, da si je komaj še mogel premikati noge. Ponos in samozavest sta mu naraščala minuto za minuto, tako da v vsaki naslednji že ni bil več tisti človek, kakor v pretekli. A kaj se je pripetilo tako posebnega, kaj ga je tako izpremenilo? Sam ni vedel, kaj; kakor tiste mu, ki se oprjema slamnate bilke, se mu je naenkrat zazdelo, "da se da živeti, da je še življenje in da njegovo življenje ni umrlo s starko vred." Morebiti se je bil s tem zaključkom prenegil, toda on ni mislil na to.

"Naprosil sem jih, na se spominjajo božjega hlapca Rodiona, v mu je nenadoma šl-

Zosimov je z veliko naglico prihitel k Razkolnikovu; na njegovem obrazu se je zbrala nekakšna posebna radovednost, a kmalu se mu je lice zjaanilo.

"Pojdite takoj spat," je naročil bolniku, ko ga je preiskal, kolkor se je dalo, "na noč pa vzemite tale prašek, ki sem vam ga že pripravil. Ali ga vzamete?"

"Čeprav dva," je odgovoril Razkolnikov.

Zaužil je prašek na licu mesta.

"To je dobro, da ga spremljaš sam," je dejal Zosimov Razumihinu, "jutri bom videl, kako bo, a danes nikakor ni slabo; v primeri s prejšnjim stanjem opažam znatno izpremembo. Človek se vedno česa nauči..."

"Veš, kaj mi je šepnil Zosimov, ko sva odhajala," je rekel Razumihin, kakor hitro sta dospela na ulico. "Ne povem ti vsega naravnost, brate, saj to so sami bedaki. Zosimov mi je rekel, naj se po poti razgovarjam s teboj in in te napeljujem h govorjenju, kajti njemu se zdi, da si... blazen ali vsaj blizu tega. Misli si! Prvič si trikrat pametnejši od njega; drugič, ako nisi zmešan, se pač malo meniš zato, da gredo njemu takšne bedarije po glavi in tretjič se je spravil ta kos mesa in po svoji opredelitvi ranocelnik na polje duševnih boleznii; pri tebi pa ga je samedel zlasti tvoj današnji pogovor z Zametovim."

"Ali ti je povedal Zametov vse?"

"Vse do pičice. Vsa stvar mi je zdaj jasna in Zametovu tudi. No, z eno besedo, Rodja — stvar je ta... Nekoliko pijan sem nočoj... A to nič ne de — gre za to, da se je ta misel — veš? — v resnici porajala pri njih — ali razumeš?"

si ga naša babica maši v ušesa, moja sestra pa v nodra."

Stari me ošine s pisanim pogledom, čes, ali ti nisem dejal, da končaj!

Ta znižana cena knjig Književne Matice SNPJ.

VELJA DO 1. JULIJA 1929

Seđaj je prilika, bratje in sestre, da si vsakdo lahko naroči eno ali več knjig po zelo nizki ceni. Knjige so dobre, poučne in morali bi jih imeti v vsaki hiši.

AMERIŠKI SLOVENCIL—ta knjiga obsega 632 strani in mnogo krasnih zgodovinskih slik, je prijazna za čitanje in vam daje veliko pouka o zgodovini Amerike, ameriških Slovencev in naše S. N. P. Jednote. Knjiga vredna \$5.00—seđaj \$1.50

SLOVENSKO-ANGLEŠKA SLOVNICA—izvrstna poučna knjiga za učenje angleščine in raznih drugih pojasnil, vredna \$2.00—seđaj.....50c

ZAKON BIOGENEZE—ta knjiga pojasnjuje splošni razvoj in naravno zakona, vsebuje veliko poučnega za vsakega človeka, vredna \$1.50—seđaj 50c

PATER MALAVENTURA V KABARETU—povest in življenje ameriških frančiškanov in doživljaji rojaka, vsebuje precej slik, vredna \$1.50—seđaj 50c

ZAJEDALCI—povest in slika skritega življenja slovenskih Selavcov v Ameriki, vredna \$1.75—seđaj.....50c

JIMMIE HIGGINS—animiva in krasna povest, spisal dobroznani pisatelj Upton Sinclair, posloveni I. Molek, vredna \$1.00—seđaj.....50c

Održite ta listek, priložite potrebno svoto v pisno in pošljite na Prosveto.

PROSVETA, 2657 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Priročimo vam pošiljam svoto \$..... kot naročilo za sledeče knjige:

Knjige pošljite na naslov:

Ime..... Naslov.....

Mesto..... Država.....

Priročimo vam pošiljam tudi naročino za list Prosveta svoto \$.....

Člani S. N. P. J. plačajo za celo leto \$4.80, za pol leta \$2.40 in ne člani pa \$6.00 celotnega \$3.00 za naročino. (To velja izvenemil Chicago, Cleore in inosemne države.)

"I seveda. To je bel puh, ki

"Dovolji!" je dejal odločno in ponosno, "proč s praznimi strahovi in slikami boine domišljije! Je življenje! Ali mar zdajle nisem živel? Ali moje življenje ni umrlo obenem s starko! Bog ji daj nebesa; res mamica, čas je bil, da ste šli k pokojju! Zdaj je kraljestvo uma in luči! In volje — in moči! Poglejmo zdaj! Poizkusiva se!" je dodal navdušeno, kakor bi se obračal k neki temni sili in jo klical na boj. "In jaz sem se že pripravil, da odidem tja, kjer je vatek prostora naokrog!"

"... Čutim se jako slabega, a zdi se mi, da je vse bojazni konec. Vedel sem, da je bo konec, ko sem šel od doma. Res: hiša Počinkova, to je dva koraka od tod. Na vaak način moram k Razumihinu, ko bi bilo tudi več nego dva koraka — naj dobi stavo! Naj se potolaži tudi on, saj nič ne de... Moči je treba, moči, brez moči ne opraviš ničesar; moč pa se pridobiva z močjo in tega ljudje ne znajo," je dodal ponosno in samozavestno ter odšel s mostu, da si je komaj še mogel premikati noge. Ponos in samozavest sta mu naraščala minuto za minuto, tako da v vsaki naslednji že ni bil več tisti človek, kakor v pretekli. A kaj se je pripetilo tako posebnega, kaj ga je tako izpremenilo? Sam ni vedel, kaj; kakor tiste mu, ki se oprjema slamnate bilke, se mu je naenkrat zazdelo, "da se da živeti, da je še življenje in da njegovo življenje ni umrlo s starko vred." Morebiti se je bil s tem zaključkom prenegil, toda on ni mislil na to.

"Naprosil sem jih, na se spominjajo božjega hlapca Rodiona, v mu je nenadoma šl-

Zosimov je z veliko naglico prihitel k Razkolnikovu; na njegovem obrazu se je zbrala nekakšna posebna radovednost, a kmalu se mu je lice zjaanilo.

"Pojdite takoj spat," je naročil bolniku, ko ga je preiskal, kolkor se je dalo, "na noč pa vzemite tale prašek, ki sem vam ga že pripravil. Ali ga vzamete?"

"Čeprav dva," je odgovoril Razkolnikov.

Zaužil je prašek na licu mesta.

"To je dobro, da ga spremljaš sam," je dejal Zosimov Razumihinu, "jutri bom videl, kako bo, a danes nikakor ni slabo; v primeri s prejšnjim stanjem opažam znatno izpremembo. Človek se vedno česa nauči..."

"Veš, kaj mi je šepnil Zosimov, ko sva odhajala," je rekel Razumihin, kakor hitro sta dospela na ulico. "Ne povem ti vsega naravnost, brate, saj to so sami bedaki. Zosimov mi je rekel, naj se po poti razgovarjam s teboj in in te napeljujem h govorjenju, kajti njemu se zdi, da si... blazen ali vsaj blizu tega. Misli si! Prvič si trikrat pametnejši od njega; drugič, ako nisi zmešan, se pač malo meniš zato, da gredo njemu takšne bedarije po glavi in tretjič se je spravil ta kos mesa in po svoji opredelitvi ranocelnik na polje duševnih boleznii; pri tebi pa ga je samedel zlasti tvoj današnji pogovor z Zametovim."

"Ali ti je povedal Zametov vse?"

"Vse do pičice. Vsa stvar mi je zdaj jasna in Zametovu tudi. No, z eno besedo, Rodja — stvar je ta... Nekoliko pijan sem nočoj... A to nič ne de — gre za to, da se je ta misel — veš? — v resnici porajala pri njih — ali razumeš?"

si ga naša babica maši v ušesa, moja sestra pa v nodra."

Stari me ošine s pisanim pogledom, čes, ali ti nisem dejal, da končaj!